

To: [redacted] [redacted] [redacted]@rivm.nl
From: [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]
Sent: Mon 3/15/2021 11:58:37 AM
Subject: Doorst: verzoek ter attentie van dr. [redacted] [redacted], [redacted] Centrum Gezondheid en Maatschappij
Received: Mon 3/15/2021 11:58:38 AM

Van: [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Datum: 25 februari 2021 om 23:36:07 CET
Aan: [redacted] [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: verzoek ter attentie van dr. [redacted] [redacted], [redacted] Centrum Gezondheid en Maatschappij

Gewoon antwoorden wat je kunt beantwoorden, en eerlijk zijn over wat je niet kunt beantwoorden (je kunt niet alles weten). En zijn die vragen die je niet kunt beantwoorden nog door iemand anders van het rivm te beantwoorden?
 Grtz

Van: [redacted] [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Datum: 25 februari 2021 om 21:32:02 CET
Aan: [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: verzoek ter attentie van dr. [redacted] [redacted], centrumhoofd Centrum Gezondheid en Maatschappij

Ha [redacted]

Ik ben begonnen, maar met de meeste vragen kan ik niet zoveel. Zie onderstaand alvast, wat raad jij me aan?

Groet, [redacted]

Geachte heer [redacted]

Excuus, maar het lukt me in de huidige drukte niet goed om mijn mailbox weggewerkt te krijgen. Uw mails heb ik - niet bewust - over het hoofd gezien. Bij deze alsnog een poging om u van een paar antwoorden te voorzien..

Van: [redacted] [redacted] <[redacted]@gmail.com>
Datum: 11 februari 2021 om 15:49:01 CET
Aan: [redacted]@rivm.nl
Kopie: [redacted]@rivm.nl
Onderwerp: verzoek ter attentie van dr. [redacted] [redacted], centrumhoofd Centrum Gezondheid en Maatschappij

Geachte mevrouw [redacted]

Mijn naam is [redacted] [redacted] en ik ben freelance-publicist (lid NVJ). Wekelijks heb ik een blog voor [redacted] vooral gericht op (para)medici: [redacted]

Ik heb circa twintig blogs gewijd aan uiteenlopende aspecten van COVID, waarvoor ik recentelijk nog de hulp van uw collega prof. [redacted] [redacted] heb ingeroepen: <https://www.artsenauto.nl/dat-simpele-prikkie/>

Wanneer ik juist ben geïnformeerd wordt onder uw leiding zeer regelmatig (eens per twee weken?) gedragsonderzoek gedaan bij een testgroep.

Ik wil u graag een paar vragen stellen:

1/

Is de impact van de huidige pandemie op de samenleving op de een of andere wijze vergelijkbaar met de impact van eerdere pandemieën, c.q. van gebeurtenissen die de gehele bevolkingsproef treffen?

Zo ja: wilt u zo vriendelijk zijn om dit toe te lichten?

Sorry – ik ben geen historicus en kan deze vraag daarom niet beantwoorden.

2/

Is de impact van pandemie op de samenleving zoals u die onderzoekt eerder in kaart gebracht, bijvoorbeeld in China, dat op ons vooruit loopt?

Zo ja: kunt u iets zeggen over de (voorlopige) resultaten?

Ook hierover heb ik nog geen studies paraat die deze impact elders in kaart hebben gebracht.

3/

Is de impact van de pandemie op de samenleving op de een of andere wijze vergelijkbaar met zoals individuele mensen omgaan met slecht nieuws/onzekerheden?

Zo ja: is er sprake van een bepaald proces (zoals bijvoorbeeld een rouwproces) en kunt u dit toelichten?

4/

Uw onderzoek wordt regelmatig herhaald, uiteraard met de bedoeling om hier conclusies uit te trekken: is datgene wat u onderzoekt (de gevolgen van de pandemie op het gedrag) op de een of andere wijze objectiveerbaar?

Zo ja: wat zijn de belangrijkste (meest opvallende) conclusies tot nu toe?

We hebben verschillende onderzoekslijnen die we elke 3 of elke 6 weken herhalen.

Zie: <https://www.rivm.nl/gedragsonderzoek/maatregelen-welbevinden> (elke zes weken)

<https://www.rivm.nl/gedragsonderzoek/trendonderzoek/naleving-van-en-draagvlak-voor-basis-gedragsregels> (elke drie weken)

<https://www.rivm.nl/gedragsonderzoek/interviews>

Wat opvalt is dat draagvlak en naleving voor de meeste maatregelen hoog blijft over tijd. We zien nu wel afnames, maar nog altijd staat een meerderheid van de mensen achter de maatregelen om besmettingen te voorkomen.

Wat verder opvalt is dat de impact op mentale gezondheid en welbevinden groter is op jong volwassenen, terwijl ouderen minder last lijken te hebben van de afgekondigde maatregelen afgaande op hun mentale gezondheid.

5/

Wat betreft de impact zullen natuurlijk naar ik mag aannemen verschillende aspecten een rol spelen.

Hierbij denk ik aan twee belangrijke aspecten: 1/ het (gebrek aan) perspectief en 2/ (on)zekerheid.

Kunt u hierover iets zeggen, al dan niet aan de hand van uw onderzoek.

Graag verwijs ik u naar ons theoretische kader <https://www.rivm.nl/documenten/basisdocument-preventiegedrag-welzijn> en naar de resultaten van onze interviews:

<https://www.rivm.nl/gedragsonderzoek/interviews>

6/

Tegenover de impact van de pandemie staan natuurlijk de weerbaarheid, het incassatievermogen of de buffer waaruit mensen kunnen putten?

Kunnen deze weerbaarheid en incassatievermogen ook op de een of andere wijze in beeld worden gebracht/ worden geobjectiveerd?

7/

Kan er op basis van vergelijkend onderzoek uit het verleden of elders iets gezegd worden over de weg die wij nog te

gaan hebben?

8/

Heeft u nog adviezen voor mijn lezers: (para)medici.

Ik hoop dat ik niet overval. Uiteraard kunt u desgewenst meerdere blogs van mij lezen. Het gaat mij geenszins om sensatie maar louter om genuanceerde berichtgeving.

Ik stel het op prijs wanneer uw antwoorden mailt.

Die verwerk ik in mijn blog.

Voor publicatie laat ik die blog lezen.

Heel veel dank voor uw medewerking.

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e